

Wat deden de Poolse cavaleristen in 1939?

Olav Petri

Oude tijdschriften

De Katholieke Illustratie. Herinnert u zich dergelijke tijdschriften met veel foto's van vroeger? Ik bladerde als kind in dikke boeken ingebonden jaargangen. Zo rond 1939 zag je veel foto's die oorlogsdreiging illustreren. Duitsers die Praag bezetten in maart, graaf Ciano en Mussolini overleggen over de Spaanse burgeroorlog, Chamberlain die het woord voert, een nieuwe paus Pius XII die voor velen een voorteken voor vrede lijkt in te houden. Ik herinner me ook plaatjes van een parade in Warschau wegens 20 jaar onafhankelijkheid. Die parade met tanks en artillerie toonde ook veel ruiters, ulanen met lange lansen met een vaantje, zogenaamde lansiers. In augustus werden foto's gepubliceerd waarop je Poolse ruiters massaal in de zogenaamde "Korridor", het Poolse gebied dat Duitsland scheidde van Oost Pruisen, een heuvel ziet bestormen met witte paarden.

De vraag kwam op wat er van die cavaleristen op postzegels terug te vinden is en meteen daarbij ook welke rol de cavalerie gespeeld heeft in 1939.

Cavalerie in 1939

Die cavaleristen waren de trots van Polen, ze leveren een indrukwekkend schouwspel met bijbehorende geluiden van hoeven en gerinkel van de uitrusting. Ruiters en pantsertreinen hadden bij de strijd om de onafhankelijkheid, 1919-1920, een belangrijke rol gespeeld. Een blauwe vage postzegel van Centraal Litouwen toont een Poolse ulaan. De bolsjewieken

stonden toen met hun Eerste Ruitersleger onder aanvoering van de besnorde generaal Boedjonnyj voor de poorten van Warschau in een poging om de Wereldrevolutie te exporteren naar het Westen dat vol onrust en revolutie

was na de afschuwelijke oorlog. In het verslagen Duitsland was de toestand revolutionair, Hongarije was bolsjewistisch en in Engeland was koning George V zo benauwd voor onlusten bij de arbeiders dat hij zijn neef tsaar Nikolaas niet als asielzoeker durfde op te nemen.

Polen was niet uniek met zijn ruitelij. Militairen te paard, cavaleristen, waren overal in de strijdkrachten nog een gewoon verschijnsel, soms waren paarden inmiddels deels vervangen door motoren met zijspan en pantserwagens. Nazi Duitsland had een nieuw soort aanval ontwikkeld, de zogenaamde Blitzkrieg, waarbij in divisies geconcentreerde tanks, begeleid door verkenningseenheden op motoren en gevolgd door grenadiers in vrachtauto's, door linies heen braken en vervolgens de vijand omsingelden en in de flank en in de rug aanvielen. Duikbommenwerpers met een huilend geluid zorgden vaak voor paniek.

In Polen werd deze Blitzkrieg voor het eerst toegepast, met succes. Het land ging strijdend ten onder, waarbij het militair gezien extra in de tang genomen werd door sovjet troepen die na enige tijd de cheque kwamen innen die door Hitler in het Ribbentrop Pact aan Stalin gegeven was. Polen werd van twee kanten aangevallen

Poolse ruiters

Het Poolse leger had een groot aantal ruitelij regimenten en brigades. De brigades waren geen ouderwetse huzaren die met sabels zwaaiend op de vijand af konden stormen. Lansen waren voor parades, niet voor het moderne gevecht bestemd. De cavaleristen waren eigenlijk infanteristen te paard, zogenaamde dragonders, die zich sneller konden verplaatsen dan gewone infanteristen. Ze waren goed bewapend met mitrailleurs en met een soort anti-tank geweer en anti tank geschut.

Sporen in de filatelie

De Poolse posterijen hebben het optreden van de ruitelij door de jaren heen filatelistisch maar beperkt geëerd. In de series die gewijd zijn aan de oorlog in

1939 kwam ik slechts één postzegel tegen die duidelijk aan de ruitery gewijd is en één met een cavalierist uit 1939 in een serie, gewijd aan Poolse historische ruitery. De postzegel Mi 1872 - ik heb een kenner gevraagd hier eens naar te kijken - toont een kolonne, waarbij trommels met munitie voor mitrailleurs te zien zijn. De zegel Mi 2228 toont een "lichte cavalierist" gewapend met karabijn en een sabel.

Propaganda

Een van de redenen dat de cavalerie er qua illustraties wat mager van afkomt, kan liggen in een film van de Duitse propagandamachine. Op het internet is een opname te vinden die de Duitse propaganda maakte om te laten zien hoe geweldig de moderne Duitse strijdkrachten, de technische mannen van het "Herrenvolk", wel niet zijn met massa's tanks en vliegtuigen. Daar tegenover stonden dan verouderde Poolse ruiters met hun sabels en lansen, vertegenwoordigers van een achtergebleven cultuur van zwakkelingen. De film toont een aanval door Poolse cavalerie op een tankformatie. De cavalieristen vallen aan, slaan om zich heen, weten zich geen raad, draaien met hun paarden naar alle richtingen en vluchten snel de bossen in. De film is niet echt, het is nagespeeld. Bij Krojanti hebben ruiters een charge uitgevoerd, maar charges van het type Slag bij Waterloo of uit de Krimoorlog zijn niet uitgevoerd en al helemaal niet tegen tanks. De laatste grote charge uit de geschiedenis vond plaats in 1898 bij Omdurman in de Soedan, waar de Britten een fanatieke messias, de Mahdi, en zijn aanhangers versloegen. Winston Churchill deed mee als officier en heeft zijn ervaring in detail beschreven in zijn memoires.

De nazi- film schijnt veel indruk te hebben gemaakt op de Duitse bondgenoten waaronder Mussolini. Aan de andere kant heb je dan de Polen die zich wellicht een beetje geneerden voor hun paarden en voor een totale nederlaag die je liever wilt vergeten. Die schaamte was echt niet nodig.